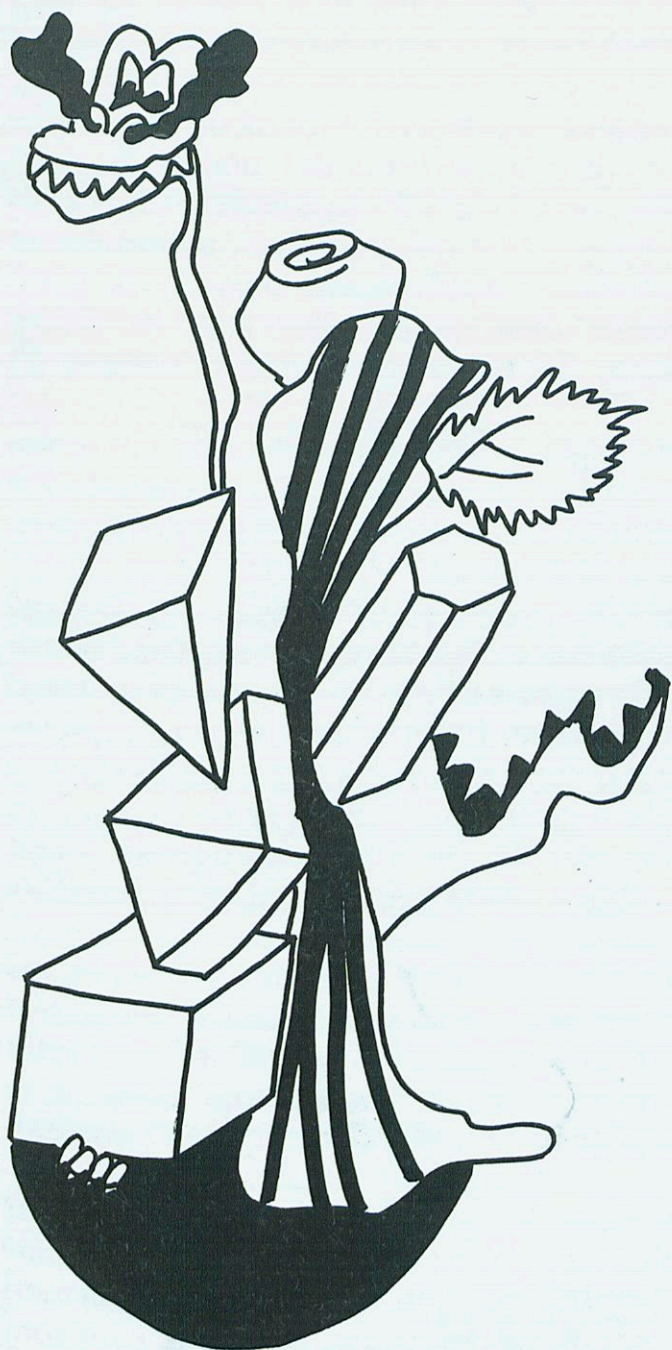

TALLAFERRO

BESALÚ, MAIG - JUNY 1992

REVISTA D'OPINIÓ I INFORMACIÓ VILATANA

ANY 9, Nº 43

ÍNDEX

EDITORIAL	2
DES D'UN PUNT DE VISTA PSCOPEDAGÒGIC / LA CUINA BONA	3
MOVIMENT DEMOGRÀFIC ANY 1992	3
COLUMNES D'OPINIÓ	4-5
ENTREVISTES	6
ENVELLIR SANAMENT / PROGRAMACIÓ DE RÀDIO BESALÚ	7
ESPORTS	8-9
HOMENOTS	10-11
REFLEXIONS SOBRE LA SOLIDARITAT / DONANTS DE SANG	12
CARNESTOLTES 1992	13
PREMIS COL·LEGI BESALÚ / REDACCIONS PREMIADES	14
SIMILITUD / NOVETATS DISCOGRÀFIQUES	15
LA SALUT A L'ESTIU. REFLEXIONS	16
ESTAT DE COMPTES FESTES D'HIVERN 91/92	17
ÀREA DE SANITAT A L'AJUNTAMENT / EXPOSICIÓ INFORMATIVA SOBRE LA DROGODEPENDÈNCIA / TORNOS FARMÀCIES ABS	18
CAL TENIR EN COMPTE / QUÈ CAL SABER DE L'HORT I JARDÍ?	19

Revista sense ànim de lucre i
oberta a tothom.
TALLAFERRO no es responsabilitza
necessàriament de l'opinió que expressin
els articles signats.

IMPREMTA FONT - Tel. 57 10 44 - Banyoles - Dipos. Legal-153-84.

REDACCIÓ DEL TALLAFERRO:

Coordinació: Sebastià Pèlachs i Farcy

Redacció: Pere Cerro i Gelis
Manel Esteban i Pagès
Teresa Mir i Subirós
Martí Guillamet i Jou
Joan Masmitjà i Frigola
Joan Grèbol i Roura

EDITORIAL

Coincidint en el temps amb la Setmana Cultural a l'escola, l'àrea d'esports de l'Ajuntament organitza la primera Setmana de l'Esport a la nostra Vila, en col.laboració amb algunes de les entitats esportives locals. Quan surti la revista al carrer, aquesta Setmana de l'Esport ja haurà passat i se'n podrà fer un balanç positiu o negatiu, pel que fa a l'organització, assistència, participació, col.laboració, etc. Es podran treure conclusions, bones o dolentes, sobre diferents aspectes de les activitats i conferències que s'hi enmarquen.

De totes maneres, al nostre entendre, el sol fet d'organitzar-se ja és positiu per ell mateix. D'antuvi tenen quelcom de guanyat: la iniciativa i les ganes emprenedores palesades. Creiem que justament en aquest tema -l'esport local-, si algú no havia mostrat, fins ara, cap iniciativa ha estat el municipi com a corporació i l'àrea d'esports en particular. Si mirem enrera, veurem com passen dos, quatre, vuit i més anys sense iniciatives municipals. Al Besalú esportiu ha estat sempre la iniciativa privada, les entitats, qui ha portat totes les propostes. L'Ajuntament sols ha anat recolzant i reforçant més o menys aquestes iniciatives dels particulars i les entitats. I diem això sense voler desmerèixer aquesta postura, doncs bona part d'aquestes no haurien pas reeixit si no hi hagués hagut aquest recolzament.

Com diem, hom s'haurà pogut fer la seva anàlisi del desenvolupament d'aquestes jornades, però, malauradament, un dels aspectes prou importants del món de l'esport, com és el de les instal.lacions necessàries per a practicar-lo, continuarà essent una de les assignatures pendants de la nostra Vila. Cal ser conscient que, a voltes, incentivar la pràctica de l'esport -sobretot alguns de determinats-, aconseguint motivar la gent, sobretot la mainada, i trobar-se després mancat dels medis materials, en forma d'instal.lació, per a poder-los practicar, pot resultar frustrant per a aquests receptors i potencials futurs esportistes.

Si fem un repàs a les "instal.lacions" esportives de què "disposem", en farem molta via: camp de futbol, pista poliesportiva i piscina. Tret de la remodelació que s'està fent a aquesta darrera, les poques que ens queden no són com per a presumir-ne gaire. És a dir,, apart de les mancances, les poques que tenim són deficitàries.

No volem pas, amb aquesta anàlisi, carregar tintes contra ningú. Ni l'actual consistori, ni el passat, ni l'altre, etc. no en tenen cap culpa d'estar com estem. Per dissort, el nostre ha estat històricament, i encara ho és -cada vegada menys-, un municipi dificitari en molts aspectes dels serveis públics, i cada corporació ha prioritzat algun d'aquests serveis per sobre d'altres.

Sols volem que tots plegats en siguem conscients i, quan toqui, quan se'ns demani, hi posem el nostre granet de sorra per tal de solventar del tot o en part aquest dèficit comunitari. I ja que parlem de "tots" i de "parts", el que volem demanar als responsables de l'àrea d'esports del nostre municipi és que es plantegi aviat si Besalú anem pel "famós" pavelló polisportiu o no. Es triï el camí que es triï serà bo. I així tindrem les idees clares en matèria d'instal.lacions esportives. Perquè si anem pel pavelló serà més fàcil "aprendre" a prescindir d'altres instal.lacions, i si aparquem el pavelló per a temps millors, més aviat es podrien fer realitat unes pistes de tennis, una pista de footing, una nova pista poliesportiva fora del recinte escolar, un nou camp de futbol, etc. Creiem que el que cal, primer que res, és tenir els objectius clars.

Per últim, no ens podem deixar de palesar la tasca que, al llarg de tants anys, han portat a terme les entitats en l'àmbit de l'esport a Besalú, veritables catalitzadores i dinamitzadores de l'esport a la nostra Vila. I aquests ens jurídics que són les entitats, els formen persones físiques, besaluencs de carn i ossos: nosaltres mateixos. És a dir, som tots plegats -tots?- qui estem fent possible aquesta tasca. Felicitem-nos.

DES D'UN PUNT DE VISTA PSICOPEDAGÒGIC

En el procés evolutiu de tota persona, és evident que hi ha unes etapes que cal diferenciar. Tanmateix, cal dir que aquestes generalment presenten un caràcter subjectiu, si tenim en compte que cada professional pot fer la seva pròpia classificació. Nosaltres, com a equip psicopedagògic, establim una doble classificació. Per una banda, des d'un punt de vista evolutiu i per altra, des d'un enfocament escolar.

Evolutivament, distingim les següents etapes:

- 1.- Període pre-natal (abans del naixement).
- 2.- Primera infància (0 - 2 anys).
- 3.- Segona infància (2 - 7 anys).
- 4.- Pre-adolescència (7 - 11 anys).
- 5.- Adolescència (11 - 14 anys).
- 6.- Joventut (14 - 20 anys).

Des de la perspectiva escolar, diferenciem:

- 1.- Jardí d'infància (0 - 3 anys).
- 2.- Pre-escolar (2 - 7 anys).
- 3.- Cicle inicial (6 - 7 anys).
- 4.- Cicle mitjà (8 - 10 anys).
- 5.- Cicle superior (11 - 13 anys).
- 6.- Secundària (14 - 18 anys).
- 7.- Universitària (a partir dels 18 anys).

Hem de tenir en compte però, que aquestes etapes es modificaran a partir del curs vinent, amb l'aplicació de la Nova Reforma Educativa. Paral·lelament, hem d'ésser conscients que, tota persona té una evolució pròpia i potser no s'adeqüi de manera estricta a les etapes anteriorment esmentades.

Una vegada comentats els diferents estadis evolutius, hem de dir que en cadascun d'ells hom pot diferenciar tota una sèrie de trastorns o problemàtiques particulars de cada període, els quals seran tractats en properes edicions.

El que hem intentat en aquest article és introduir-vos en les etapes evolutives del nen, i així poder seguir de manera ordenada i estructurada tots i cadascun dels problemes amb els quals ens podem trobar.

Enric Guardiola i Rosa Maria Torres

La Cuina Bona, Senzilla, Ràpida i Saludable de la Srta. Teresa Cucala

CARBASSONS O ALBERGÍNIES AL BON GUST

Aquest guisat és fenomenal per a menjar carbassons i albergínies de primer plat. Generalment es fan servir per a acompanyar. Si es vol, es pot posar carbassons i albergínies barrejats.

Es necessita: Carbassons i albergínies.

Oli.

25 gr. de pa ratllat.

200 gr. de formatge (ratllat o en làmines).

1 kgr. de tomàquets.

1 culleradeta de sucre.

1 ceba.

Farina, sal, pebre i orenga.

Preparació: primer, es tallen els carbassons i albergínies en rodanxes, es salen i es deixen escórrer.

Amb l'oli es fregeix la ceba, a foc suau, s'hi afegeixen els tomàquets ratllats, el sucre i la sal; quan el tomàquet és cuit, una mica de pebre i orenga.

Una vegada fet això, ja podem enfarinar i fregir les rodanxes i escórrer (millor sobre paper de cuina). En una platerra de forn s'hi van col·locant capes alternes de rodanxes, la salsa de tomàquet i formatge. S'acaba amb una capa de tomàquet, i per sobre s'hi escampa pa i formatge ratllat i es gratina. És molt bo i una bona manera de menjar carbassons i albergínies. Es queda molt bé, perquè té bona presència.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC ANY 1992 (Gener - Febrer - Març - Abril)

NAIXEMENTS: ALBERT BLAZQUEZ I ROBLES
MARC ORTIZ I PARRAMON
JORDI JUNAC I PARELLA
ANNA MARIA MUÑOZ I MORCILLO
ELOI PUIGDEMONT I BALES
ANDREU PRUJÀ I ROCA

DEFUNCIONS: ESTEVE ARBOIX I ANTIGA
CAIETÀ SOLER I COLOM

DEFUNCIONS: DOLORS ROURA I COROMINAS
JOAN PONT I CARRERA
EMILI CARRERA I COLOMER
MARGARITA IGLESIAS I GENIS
CARME VILA I DORCA
MARIA BALATEU I SUBIROS
VICENS SURINA I BRUGUÉ
JOAN BRUNSEL I PERECAULA
PERE ROCA I MASMITJÀ

En el darrer número ens oblidarem, involuntàriament, les següents defuncions, del 1991: JOSEP ROBLES I ROMERO - BALDIRI BRUNSÓ I SOLEY - MARIA BAHÍ I MASOS - MIQUEL VERGÉS I BARCELÓ - PERE FRIGOLA I BUIXEDA - FLORA PALOMÉS I CANET.

BANC POPULAR

C/. Lluís Companys, 12 - Tel. 59 01 00 - 17850 BESALÚ (Girona)

COLUMNES D'OPINIÓ

JA T'ESTARÀS QUIET. "EL SINGUENO SENTENARIO".

Aquesta tardor, encara que a Espanya ho celebren amb anterioritat, farà 500 anys que per un cop de bragueta els catalans vam passar a ser espanyoles i que els fecundadors de la que havia de ser la **rassa hispànica** del futur van haver de fotre el camp cap als seus països d'origen després d'haver estat 800 anys sembrant la seva sement sobretot a la zona sud d'aquella cosa que se'n va dir la **unitat territorial**, àlies Espanya. D'una manera o altra, els que encara es senten orgullosos del que va passar el 1492, ho havien de celebrar i la història els ha donat un element, per ells importantíssim, per festejar l'efemèrides. És clar que no han pensat que ara són ells les víctimes de la censura que van aplicar durant tants anys. Són ells qui ara, amb metàfores, han de dir allò que es donen vergonya de dir clarament. No poden festejar honestament que fa 500 anys es van manifestar clarament racistes expulsant jueus i moros de la zona d'influència dels botons i els traus d'aquella bragueta enorme, que en realitat no amagava gaire res. El seu **orgullo nacional** i la circumstància històrica que els va proporcionar una aventura o desventura mar enllà els ha portat a commemorar la seva gesta amb allò del **descubrimiento**. I ja veiem quin descobriment. Van trobar a una gent que vivien feliços entre ells, amb la seva cultura, amb els seus costums, amb les seves normes, amb la seva manera de ser, amb la seva llibertat... i a cops d'espases i **sant cristos** els van convertir en súbdits d'un presumpte imperi que va durar fins que un dia el sol es va pondre, segons va sentenciar el monarca de l'època.

Però els cops de cua imperialistes es van mantenir i allò que no van poder perpetuar a **las índias** ho van imposar, per allò que l'enorme bragueta no podia amagar, a casa d'una gent que també teniem la nostra cultura, el nostre tarannà, els nostres costums, la nostra llengua... per aconseguir allò de la **indisoluble unidad de la patria**, que si fem un petit repàs veurem que no hi ha unitat de cap tipus entre les diferents nacions que aparentment la formen. Com a exemple exterior d'aquesta presumpte unitat tenim a cada poble la presència d'uns personatges amb vestidures verdes i cinturons negres, que no són pas precisament les **tortugas ninja**, que ni tenen els nostres costums, ni parlen la nostra llengua, ni tenen el nostre tarannà.

És clar que hem de parlar d'independència i hem de voler ser independents. Només pel fet que ens vigilen constantment hem de pensar que els que DOMINEN ens volen fotre, que no volen que siguem com som i, que per por, hem de pagar un vassallatge i una servitut que no es mereixen.

FIDEL BALÉS I JUANOLA

ELS LLIBRES I LA LECTURA

El PNUD (Programa de les Nacions Unides per el Desenvolupament) acaba de publicar els resultats d'un estudi sobre l'Evolució de la qualitat de la Vida en el món, amb dades del 1990. Es tracta d'un document molt interessant, del qual en sobresurt el fet que la diferència entre països rics i pobres ha crescut de manera considerable: els rics són, cada dia, més rics i els pobres més pobres. En el document hi ha una relació dels Estats més pròspers. L'Estat Espanyol ocupa el 23è lloc. Per confeccionar la llista s'han tingut en compte diverses variables: salut, alimentació, treball, educació, medi ambient... Algunes dades són molt interessants i il·lustratives com, per exemple, que en els països més industrialitzats per cada 100 professionals de la docència hi ha 97 soldats. Si això és progrés, civilització!... Espanya (seria interessant tenir només les dades de Catalunya), ben valorada en molts aspectes, no ocupa un

lloc més privilegiat per la qüestió de l'educació. Això li fa perdre punts. No és el moment de valorar aquest fet preocupant. Només ens agradaria saber quina incidència tindria, per a nosaltres, en aquest rànking o hit parade de països més avançats, la dada de la lectura. Sospitem que ens faria recular.

Acabem de celebrar la festa de Sant Jordi, la festa del llibre i la rosa; una diada amb uns components tan singulars que, difícilment, en trobaríem de semblants quant a la seva bellesa i simbolisme. Però anem una mica més enllà. Quantes de les persones que, en aquest dia, han comprat un llibre n'havien comprat cap més des del Sant Jordi de l'any anterior? Quantes de les persones que han rebut el regal del llibre, se'l llegiran abans de posar-lo en la prestatgeria del moble de la sala d'estar o del menjador perquè fa bonic? La Montserrat Roig va escriure que "No et mors tant si saps llegir". Si saps llegir i ho practiques, és clar. Si mesurem el grau de progrés del nostre país pel percentatge d'analfabets oficials, som un país relativament avançat. Si ho fem, però, per l'hàbit de llegir -i no parlem ja d'escriure-com quedem? I no ens hem pas d'enganyar: l'autèntica cultura, la cultura de fons, la veritable formació de la persona i l'esperit, encara es troba en els llibres, no en la quantitat que hom en té o compra, sinó en els que llegeix en silenci, lluny del soroll de la televisió i dels productes que ofereix. El nul valor cultural de la majoria d'ells, l'únic que fan és tornar-nos una mica més mesells a tos.

JOAN LÓPEZ

LA MALA BÈSTIA (Capítol II)

Continuant a la vora del foc, després d'haver sentit aquells gemecs tan espantosos que van posar-me la pell de gallina, vaig decidir d'aixecar-me de la cadira i encendre els llums de la sala on estava. La penombra, o la claror del foc de terra, em feia por. El record del somni que vaig tenir feia pocs dies, abans la mort d'en Quim., encara em tornava més poruc i no sabia el què fer. "Has d'ésser valent", em deia a mi mateix, però una cosa era el que la meva ment pensava i l'altra el que el meu cos sentia. No sabia realment pas el què fer.

En el somni s'hi barrejaven coses del passat, de quan jo era molt petit i vaig anar a acompanyar els meus pares al port de Barcelona per a agafar el vaixell que els portaria a les terres llunyanes i que ens separaria per sempre, sense saber-ne mai més res d'ells. De sobte, em vaig trobar amb els meus companys de gresca en el bosc a recollir espàrrecs que couriem a les brases del foc que havíem deixat encés. Amb un obrir i tancar d'ulls tots els companys es van posar a córrer perquè veien un animal ferotge que els perseguia, però jo no el veia i la por a que quelcom arribés també em va fer córrer. Però no podia, era un córrer patxoc, semblava com si els peus s'enganxessin al terra i això em feia estar enganxós. Tampoc no podia mirar enrera, era com si quelcom m'ho privés. Gairebé no hi havia claror, i jo encara corria. Els meus companys ja no hi eren. Em sentia sol, desamparat, com si quelcom m'hagués partit el cor en dues meitats. Finalment vaig poder aturar-me i em vaig asseure a terra recolzant-me l'esquena en el tronc d'un arbre que aleshores devia ésser centenari. estava tot moll de suor. Cansat. Aixafat. El cor em batejava de pressa, però havia de tenir els ulls oberts per si m'agafava allò que als meus amics va espantar tant. Vaig adonar-me que no estava lluny del punt de partida doncs podia entreveure pels troncs dels arbres la claror de les brases del foc que havíem encés aquell matí. Això em donà esperances. Vaig aixecar-me i vaig caminar vers la claror vermellosa que del terra sortia, però per malaurança meva, mai no hi arribava. Què estava passant?, és que no estava vivint en un món real? La desesperació i la por van invadir el meu cos una altra vegada, ja com una malaltia en mí. Tot allò anava més enllà de la realitat. No m'ho podia creure. Però ho vivia. Vaig rendir-me.

Les misterioses i incontrolades forces del meu subconscient em van guanyar. Aquestes forces amagades que només floreixen les nits van vencer el meu aspecte fort i robust. Vaig sentir vergonya de mi mateix, doncs pensava que si algú m'estava observant es faria un fart de riure veient-me patir en una cosa que no era real. O és que era real? Continuava entreveient les brases però mai no hi arribava. El caminar se'm feia feixuc. El crit d'un mussol em va fer aturar una altra vegada. Vaig mirar al meu voltant i vaig veure com el mussol estava mirant-me fixament, atentament, amb els ulls brillants, estudiant tots aquells moviments que jo feia, tots aquells sentiments que de mi es desprenien. Em mirava, i no em treia la vista del cim. De sobte, els ulls del mussol es van tornar vermells, com si estiguessin alcoholitzats. Però no era així. Al cap d'uns moments van explotar i van banyar tot el bosc de sang i jo també n'anava xop. Amb aquestes que em vaig despertar, suat, el cor que m'anava tan depressa que em pensava que tenia palpitations. Vaig llevar-me, vaig anar a beure un got d'aigua a la cuina i vaig fumar una cigarreta.

Per què ara havia de recordar el somni? És que tenia quelcom a veure amb el crit que havia sentit i que semblava la veu d'en Quim? Tenia por. Por a la foscor. Por a la buidor física d'aquell local doncs sabia que no estava sol. Hi havia quelcom d'estrany en aquella habitació. Tant em podia afectar la seva mort que fins i tot el sentís cridar el meu nom?

Vaig aixecar-me de la cadira i me'n vaig anar cap a la meua habitació. Amb temor a que passés quelcom més d'estrany.

L'endemà el matí vaig llevar-me molt tranquil doncs aquella nit no havia passat res d'estrany, almenys que jo no me n'assabentés. Vaig dirigir-me cap a la cuina per fer-me l'esmorzar i vaig adonar-me que en Pifu mirava en la buidor de la cuina, en un punt en el que jo no hi veia res i rondinava. "Què cony li passava ara a aquells gos???" "És que s'havia tornat boig?" Mai no ho havia fet. Quan vaig acabar d'esmorzar vaig sortir de la casa i en Pifu em va seguir. A qui ho podria explicar? No li podia pas dir res a en Sidro doncs em prendria per boig. Ni tampoc no ho podia pas explicar a ningú del poble doncs tots creuen que m'havia begut l'enteniment. No podia pas explicar-nos doncs es pensarien que tot el que passava a casa meua serien coses de bruixes i que m'havien posseït. Jo sabia del cert que no estava malalt i que tenia les idees molt clares. No estava pas boig. El més fotut del cas és que estava completament sol amb mi mateix i que només tenia un testimoni que em pogués creure: en Pifu, però el pobre no hi podia pas fer res.

Tot caminant pel camí que porta al riu em vaig trobar a l'Enric que anava en cotxe i es va aturar al costat meu.

-Hola Abel. Què et passa? Tens la cara tota blanca, com si haguéssis vist un fantasma!

A l'Enric sempre li havia agradat fer bromes a l'altra gent i s'ho prenien tot rient, com si res no li importés.

-Hola Enric. Estic una mica marejat, suposo que alguna cosa que he menjat m'ha fet mal. Me'n vaig a la vora del riu a fer jugar en Pifu.

-Molt bé, noi. Ja ens veurem!

-Sí. Ja ens veurem.

Va apretar el pedal del gas a fons fent lliscar les rodes amb el terra. Per sort havia plogut i no va aixecar gens ni mica de pols. Vaig continuar fent el meu camí cap el riu. Totes les herbes encara estaven humides i l'aire que es respirava aquell matí era fresc i bo. Vaig aprofitar per fer un parell de respiracions profundes. Em vaig omplir els pulmons d'aquell aire i després semblà qu'estigués més relaxat Mentre feia camí anava pensant amb el crit esfereïdor que havia sentit ahir la nit. Per què? De totes maneres si realment era l'esperit d'en Quim, no em podia pas fer mal. Diuen que l'amistat no té fronteres, que va més enllà del que podem palpar i del que podem veure. L'amistat és una cosa d'esperit i no pas quelcom que després de la mort desaparegui així com així. Però me'n dubtava, hi havia maneres més dolces per contactar-me i no pas amb el crit que vaig sentir. I si fossin les bruixes de Llers? Quan era petit la tia Carmela m'havia explicat que les bruixes de Llers havien fet moltes malifetes l'any 1700. Però no. No hi podia pas creure doncs sabia la història veritable de les bruixes de Llers. Pobriques. Quan els marits de les dones de Llers i tots els homes del poble anaven a caçar du-

rant l'època de cacera i s'estaven fora de casa una bona època, les dones de Llers aprofitaven per emborratxar-se i passar-se-la tan bé com els era possible doncs quan hi eren ells no ho podien pas fer. Les borratxeres que agafaven eren tan fortes i les festes que celebraven les dones de Llers eren tan alegres que ho feien tot malbé. Quan els homes arribaven al poble, al veure totes aquelles destrosses, preguntaven a les dones el que havia passat. Elles sempre responien que eren les bruixes. D'aquí la fama de que Llers sigui un poble de bruixes. Però quan la gent no entenen part de la història, un element desapareix doncs aquell element no es pot assimilar. Potser per a la gent de Sant Marçal i de tota la comarca els era més fàcil de creure en bruixes que no pas en la història veritable de les festes de les dones de Llers, doncs la dona fins l'època dels avis havien estat molt sotmeses i lligades als homes i no podien acceptar que una dona s'ho passés bé per ella tota sola o per iniciativa pròpia. La història de les borratxeres de les dones de Llers era més rara que no pas la de les bruixes. És per això que, fins i tot, hi havia hagut gent de Sant Marçal que algunes nits de la lluna plena havien vist les bruixes volant pel cel amb llurs escombres. Quines tonteries! Millor no encaparrar-s'hi. Vaig deduir que encara estava molt afectat i que em costava acabar d'assimilar l'assassinat i era per això que imaginava que en Quim m'havia cridat.

Vaig arribar al riu. Vaig assegurar-me ben a la vora, per veure passar l'aigua. Mentrestant, en Pifu se'n va anar per les seves. Era un matí d'hivern assolellat. El sol es reflexava en l'aigua suaument, acariciant-la, donant una llum dolça i tènua, suficient per escalfar una mica la cara quan et donava de ple. Se'm feia estrany estar en aquell lloc. Feia molt de temps que no hi anava. Devant meu, a l'altra costat de riu, hi havia un petit camí que tenia arbres sense fulles. Més enllà, els Pirineus, tot nevats. Era un paisatge molt tranquil, semblava com si el temps no hagués passat. Cada vegada que anava a la vora del riu tot era igual, res no canviava, només depenia de la temporada de l'any que hi anava. M'agradava molt anar a aquell lloc doncs em tranquil·litava i podia pensar més en les meves coses i en les meves històries. De totes maneres aquell no era el millor dia per pensar-hi. Millor entretenir-me mirant els peixos passar riu avall a través de l'aigua cristal·lina.

De sobte, silenciós i amb la por al cos, va arribar en Pifu, plorant i gemegant. Es va acostar a mi. No sabia el que li passava doncs era una reacció molt estranya en un gos d'atura.

-Què et passa Pifu? -el vaig abraçar- Vinga home! No siguis poruc! Els gossos porucs no van enlloc.

Me'l vaig treure dels meus braços i vaig adonar-me que em va deixar el jersei que portava tacat de sang.

-Què t'han fet?! -vaig exclamar, escandalitzat i pensant amb l'animal que li hagués pogut fer allò.

Vaig adonar-me que tenia una ratlla en el llom, com si l'haguéssin esbatussat amb un bastó. Vaig prendre aigua del riu amb les mans posades de forma que pogués agafar aigua i rentar-li la ferida. Quan va estar una mica net em vaig aixecar i li vaig manar que m'acompanyés al lloc on l'havien esbatussat. No va voler aixecar-se. Tremolava de por. "Què et passa!?" li vaig cridar enfadat. De què servia tenir un gos i que fos poruc? No va haver maneres de fer-lo aixecar. La seva por també fou meua al cap d'uns moments i vaig creure millor restar allà, quiet, fins que els mals aires passessin.

En Pifu geia al meu costat, tots dos mirant el riu. Tenia ganes de fer quelcom però no sabia ben bé el què. Vaig agenollar-me i tot inclinant-me cap el riu em vaig rentar les mans i la cara. En Pifu va començar a rondinar i a ensenyar les dents, com enfadat, amb ganes d'atacar.

-Calla Pifu! Em rento una mica i marxem.

De sobte, reflexat dins l'aigua, vaig veure la cara d'en Quim que em mirava, plorant, amb els ulls sortits d'òrbita com si quelcom l'hagués espantat molt i va vocalitzar una paraula que jo ni sentia ni entenia. De seguida em vaig aixecar i vaig mirar enrera. No hi havia ningú. Només el camí i la vegetació. Només em van sortir aquestes paraules de la meua boca:

-Qui collons ets i què vols?

CONTINUARÀ...

ENTREVISTES

A - Mohamed STITOU

Continuem en aquest espai de la revista, les entrevistes a persones d'origen estranger, que visquin i/o treballin a Besalú. Per casualitat no buscada, les dues persones entrevistades en aquest número de la revista són d'origen magrebí (Marroc), és a dir provenen de la part del Tercer Món, més a la vora de casa nostra; això ens permetrà conèixer, en principi, la gent que forma aquest col·lectiu a Besalú, encara que són persones que han seguit trajectories vitals i camins diferents per arribar a Besalú, contrastar les seves opinions i també podrem saber què pensen de Besalú i Catalunya, el que pot fer que ens coneguem nosaltres mateixos una mica millor. Les persones entrevistades són:

A) MOHAMED STITOU i B) MOHAMED BENABID.

B - Mohamed BENABID

Les preguntes són, més o menys, les mateixes que en el passat número, però també els preguntem sobre si han sofert algun problema de racisme o d'integració.

Les preguntes són:

- 1.- D'on ets? explica's el teu camí, des que vares sortir del teu poble fins arribar a Besalú. Per quines raons vas triar Catalunya, i Besalú?
- 2.- Què et sembla Catalunya?, i Besalú?
- 3.- Heu sofert algun problema de racisme o d'integració o de papers per treballar aquí, què us ha impulsat a marxar fora del vostre país?

1.- D'on ets? explica's el teu camí, des de que vares sortir del teu poble fins arribar a Besalú. Per quines raons vas triar Catalunya, i Besalú?

A) Jo sóc de Larache (Marroc), fa uns set anys que vaig arribar a Espanya, directament de Marroc, vivia a Gijón (Astúries) i des d'allà em varen oferir una feina aquí, a Ibergyps, i fa un any que estic aquí.

B) Sóc de Marroc, d'Oujda, a la vora de la frontera d'Argèlia, vaig estar a França amb la meua família, després vaig anar a Libia, a la frontera del Txad, vaig estar-hi quatre anys i mig; a Marroc un mes, amb la família, i després vaig venir a Catalunya, directe, a Banyoles, i quan estava sense feina, un amic, el Fèlix, em va dir que hi havia feina a Besalú, en una granja, que hi vaig passar vuit mesos, em va ajudar a trobar pis, vaig treballar a una fàbrica a Tortellà, més tard per problemes de papers vaig haver de plegar, però el problema es va solucionar i ara m'he casat amb una noia d'aquí.

2.- Què et sembla Catalunya?, i Besalú?

A) Besalú és un poble petit, tranquil, turístic; quan vaig arribar en principi estava sol sense la dona, no coneixia ningú i estava una mica avorrit, però passats uns mesos, vaig fer amics, va venir la meua dona i ara estic bé. El que més m'agrada és la tranquil·litat, i que no hi ha aldarulls. Catalunya m'agrada però no la conec gaire, només conec Besalú i Barcelona. Barcelona és diferent, una capital no és un poble petit, l'ambient és diferent que a Besalú. A Besalú no hi ha

molt d'ambient però hi ha molta calma, cosa que m'agrada.

B) M'agrada molt, he fet molts amics, i de Besalú, m'agrada sobretot la tranquil·litat, és molt tranquil.

3.- Heu sofert algun problema de racisme o d'integració o de papers per treballar aquí, què us ha impulsat a marxar fora del vostre país?

A) Mai no he tingut cap problema de racisme ni d'integració, ni aquí ni en cap lloc, quan vaig entrar a Espanya, no hi havia tants problemes de papers ni res de tot això, jo vaig entrar en una situació legal, vaig anar a Astúries, allí em vaig casar amb la meua dona, i ara vivim aquí tots dos. Jo vaig marxar per falla de treball, qualsevol emigrant marxa per falla de treball, i per millorar la seva situació. La situació a Marroc no és molt dolenta, però aquí és millor, més feina, més llibertat. A més jo sóc de Larache, on abans casi el 80% de la població era espanyola, jo vivia en un barri que hi havia 56 famílies espanyoles i dues marroquines, i jo ja sabia l'espanyol.

B) Vaig emigrar per falta de treball, al Marroc no teniem feina, és el gran problema del Marroc, hi ha molt poca feina. No he tingut cap problema de racisme, he viscut tres anys a Besalú i un a Banyoles i mai no he tingut cap problema de racisme, només vaig passar una mala temporada perquè no tenia el permís de treball, i per aquest motiu em costava trobar feina i vaig haver de plegar de la feina de Tortellà, però ja s'ha solucionat i estic bé aquí.

JOAN MASMITJÀ I FRIGOLA

ESTABLIMENT ELITE

Electrodomèstics i regals - Servel Tècnic propi
GLÒRIA COSTA

C/. Major, 24 - Tel 59 01 11 - 17850 BESALÚ

CAJA DE MADRID

A. Lluís Companys, 5 - 5 bis - Tel. 59 00 00 - BESALÚ

ENVELLIR SANAMET

"ENVELLIR NO ÉS UN ESTAT SINO UN PROCÉS EVOLUTIU, UNA TRANSFORMACIÓ QUE ES DÓNA ESSENCIALMENT AMB LA INFLUÈNCIA DEL TEMPS QUE PASSA. ENTÈS D'AQUESTA MANERA, ENVELLIR COMENÇA AMB LA VIDA MATEIXA".

Aquest és el lema que el C.I.E. (Consell Internacional d'Infermeria) ha proposat a tots els seus membres associats perquè el Dia Internacional de l'Infermeria, que es celebrarà el dia 15 de maig, totes les activitats que es realitzin tractin sobre aquest tema. La declaració d'intencions que la C.I.E. fa sobre l'**Atenció d'Infermeria als ancians** és la següent: Existeix, mundialment, un augment de la població anciana, al mateix temps que hi ha una disminució de la proporció dels grups més joves de la societat. El resultat dels canvis econòmics, socials, culturals i polítics afecta les necessitats de l'atenció a la salut i, per tant, de l'atenció d'infermeria dels nostres avis. L'infermeria és reconeguda tradicionalment com el més ampli component individual dels

serveis necessaris per a donar atenció de salut a l'ancià malalt o agonitzant. De manera creixent, l'infermeria contribueix també a l'atenció de l'ancià sa, amb vistes a ajudar-lo a mantenir independència i recolzar-lo a autocuidar-se per a garantir un millorament de la qualitat de vida. Avui en dia, es recalquen les activitats per a la protecció de la salut, com per exemple la prevenció de malalties i problemes que contribueixen a debilitar les condicions a llarg termini; i la promoció de la salut a fi de limitar el desenvolupament de malalties cròniques i minimitzar la pèrdua de funcions relacionades amb l'edat. A la llum d'aquests desenvolupaments, les associacions membres de Consell Internacional d'Infermeres (CIE) afirmen el compromís de les infermeres/rs a través del món per a promoure atenció d'infermeria de qualitat als ancians.

Per assolir aquesta fita:

1.- Les associacions declaren la intenció de realitzar les activitats que segueixen, dependent de la situació en el país en relació amb

els ancians i grau de desenvolupament de l'associació:

-Participar en els esforços dels seus països per a oferir serveis d'atenció a la salut dels ancians, especialment aquells destinats a la promoció i protecció de la salut a la llar i la comunitat, així com els programes d'educació de salut del públic.

-Influenciar la política de salut dels seus països a fi que es posi a disposició de tots els ancians que necessiten un servei d'atenció de salut apropiat i humà.

-Proposar investigació d'infermeria per a millorar l'atenció d'infermeria dels avis i facilitar canvis en els serveis i administració d'infermeria.

-Revisar la legislació que protegeix als ancians i personal de la salut i estimular les activitats legislatives pertinents.

2.- El CIE declara la intenció de continuar assistint a les associacions nacionals d'infermeres/rs en els seus programes de salut dels ancians.

Rosa Mª Vilar i
Isabel Fernandez

PROGRAMACIÓ DE RÀDIO BESALÚ

DIJOUS:		16:00 - 17:00 h.	ROCKAPOP. Xavi Roca.
20:30 - 21:00 h.:	PER CAMINS I DRECERES. C. E. Besalú.	17:00 - 18:00 h.:	ALLEGRO CON MOTO. P. Viciano i E. Bassols.
DIVENDRES:		18:00 - 19:00 h.:	ENTRE COMETES. Martí Gironell.
19:00 - 20:00 h.:	SO XIRUC. Pere Ventura.	19:00 - 20:00 h.:	CORROSSIÓ CEREBRAL. Lluís Torrent.
20:00 - 22:00 h.:	FORA D'ÒRBITA. Miquel Riu.	20:00 - 22:00 h.:	INDECÍS. Cristina López, Georgina Sarquella, Irene Roura i David Bausó.
22:00 - 23:00 h.:	FERROCOLAT. Jesús Banal. -Connexió amb Ràdio Olot-		-Connexió amb Ràdio Olot-
DISSABTE:		DIUMENGE:	
10:00 - 12:00 h.:	RESACA. Ferran Cuevas i Jordi Pujolar.	10:00 - 11:00 h.:	ESCOLTEM SARDANES. X. Grau i J. Abuín.
12:00 - 13:00 h.:	Good Morning, VIETNAM!. J. Vaquero.	11:00 - 12:00 h.:	ESGLÉSIA VIVA I MÚSICA I CANTS. Bisb. Gir.
13:00 - 14:00 h.:	EL DRET A OPINAR. M. López i E. Vilar.	12:00 - 13:00 h.:	PER CAMINS I DRECERES. C. Ex. Besalú. -Connexió amb Ràdio Olot-
14:00 - 15:00 h.:	FREQÜÈNCIA PIRATA. Vicens Bosch.		
15:00 - 16:00 h.:	GOTA A GOTA. Joan "Zafont".		

A cada hora, les notícies de Catalunya Ràdio.

ASSEGURANCES DE LA LLAR
PLANS DE JUBILACIÓ, a

Gestoria Bassols

ESPORTS.

Resultats, Classificacions, Calendaris, etc.

La recent campiona d'Espanya de natació, als 100 m. papallona, la besaluena **IMMA JUANOLA**, cada vegada la tenim més amunt, i continua donant alegries al seu Club -C.N. Besalú- i a tota la nostra Vila. Del dia 22 al 27 d'abril es celebrà a la "Piscine Olympique Kirchberg", de Luxemburg, i organitzat pel Swimming Club Luxembourg el **Campionat Internacional de Natació CIJ MEET LUX 92 "Championat Internationaux des Jeunes"**, en el que prengueren part equips de dotze països europeus. La nostra convilatana feu un paper esplèndid: quedà **3a. als 100 m. papallona i 5ena. en 200 m. papallona.**

Des d'aquestes ratlles li desitgem tota mena de sort i perseverància en el seu treball esportiu, per tal de seguir caminant cap a fites i objectius cada vegada més alts. Per molts anys, Imma!

El pilot de trial **JOSEP GRAU**, de Besalú, va quedar tercer de Catalunya en la categoria juvenil B. El quart i el cinquè classificats segueixen en Josep de molt a prop. Això el perjudica, ja que ara, el pilot besaluenc està lesionat i es perdrà, com a mínim dues proves. En Josep pertany al Club d'Olot, tot i que sol entrenar pels voltants de Besalú. La seva moto és una "Gas Gas 125 cc." Enhorabona, Josep!. I que ben aviat tornis a córrer.

RESULTATS BÀSQUET ESCOLAR - INFANTIL FEMENÍ

Jornada 11:	La Canya	3	-	BESALÚ	38
Jornada 12:	BESALÚ	14	-	Malagrida A	44
Jornada 13:	BESALÚ	18	-	P. Plançó	19
Jornada 14:	Malagrida B	42	-	BESALÚ	20
"Play-Off" pels llocs 5è, 6è i 7è:	BESALÚ	19	-	Verntallat	23
	Verntallat	34	-	BESALÚ	21
	BESALÚ	42	-	La Canya	20

CLASSIFICACIÓ FINAL: 6è. LLOC.

CLUB GIMNÀSTIC LA GARROTXA

Els propassats dies 20 i 21 de març l'equip del Club Gimnàstic La Garrotxa, format per les gimnastes: **Ariadna Bassols, Rosa Joan, Anni Ruiz i Marta López**, va quedar en tercer lloc en el Campionat d'Espanya per equips de salts de Doble Mini-Tramp. Aquest campionat es va celebrar a Madrid.

Aquesta és la primera vegada que han participat en un campionat d'àmbit estatal com a federades. Aquest mes de maig tornaran a competir en els campionats de Catalunya de Doble Mini-Tramp individual. Sort!

El dia 29 de març, el Club Gimnàstic La Garrotxa organitzà, amb la col.laboració de la Direcció Gral. de l'Esport i el Consell Esportiu de La Garrotxa, el Campionat Comarcal de La Garrotxa de Gimnàstica Artística i Trampolí. Val a dir que els resultats foren excel.lents:

GIMNÀSTICA ARTÍSTICA:

Categoria Benjamí:	1a. NATÀLIA GRATACÓS
Categoria Aleví:	1a. NURI FRIGOLA
Categoria Infantil:	1a. ROSA JOAN, 2a. ANNI RUIZ, 3a. BIBIANA TUBERT

GIMNÀSTICA RÍTMICA ESPORTIVA:

Categoria Benjamí:	1a. CRISTINA TRIAS

MINI-TRAMP:

Pre-Benjamí:	1a. ANNA JOAN, 2a. LEA SOLER, 3a. LAIA FERNÁNDEZ
Benjamí:	1a. CRISTINA MENDOZA, 2a. NATÀLIA GRATACÓS, 3a. MIREIA TRIAS
Aleví:	1a. MARTA LÓPEZ, 2a. NURI FRIGOLA, 3a. MONTSERRAT VIÑAS
Infantil:	1a. ROSA JOAN, 2a. ANNI RUIZ, 3a. BIBIANA TUBERT

En els provincials celebrats a Girona el dia 4 d'abril, els resultats van confirmar la categoria d'aquestes gimnastes:

- Benjamí: 1a. CRISTINA MENDOZA, 2a. NURI FRIGOLA, 3a. MONTSERRAT VIÑAS
 Aleví: 1a. MARTA LÓPEZ, 2a. NURI FRIGOLA, 3a. MONTSERRAT VIÑAS
 Infantil: 1a. ANNI RUIZ, 2a. ROSA JOAN, 3a. RAQUEL GAMELL
 Sort per al Campionats de Catalunya!

CROSS:

El passat dia 26 d'abril, les atletes del Club Gimnàstic La Garrotxa es varen desplaçar al Voló (Catalunya Nord) per a participar a la cursa de cross celebrada allà, en la que varen aconseguir col·locar-se als primers llocs:

- Categoria "Poussein": 2a. NURI FRIGOLA, 2a. MARTA VILA, 5a. HELENA VILA
 Categoria "Minime": 1a. ROSA JOAN, 2a. ANNI RUIZ

El Club Gimnàstic La Garrotxa, molt aviat, organitzarà el seu 1er. Cross, obert a tothom que vulgui i tingui ganes de córrer una mica. Es faran programes per tal d'informar del dia i el lloc.

CLUB DE BÀSQUET BESALÚ

Darrer partit 2a. volta:
 TORROELLA 57 - BESALÚ 42

Partits dels "Play-off" al títol:
 TORROELLA 59 - BESALÚ 57
 BESALÚ 45 - STA. EUGÈNIA 65
 LA JONQUERA 61 - BESALÚ 60
 BESALÚ 58 - LA JONQUERA 45

CROSS

Dia 26 d'abril:

Lloc: El Boulou (França).

- Categoria "Poussins":
 2a. NURI FRIGOLA
 3a. MARTA VILA
 5a. HELENA VILA

- Categoria "Benjamins" (masculí):
 1er. JOAN FERRÉS

- Categoria "Benjamins" (femení):
 3a. MARTA OLIVERAS
 8ena. ANNA ROURA
 9ena. RAQUEL PÉREZ

- Categoria "Minimes":
 1a. ROSA JUAN
 2a. ANNI RUIZ

Dia 1 de maig:

Lloc: Baho (França).

- Categoria "Super-poussines":
 1a. HELENA VILA

- Categoria "Poussines":
 1a. MARTA VILA

- Categoria "Benjamins":
 1er. JOAN FERRÉS

- Categoria "Benjamins":
 1a. MARTA OLIVERAS
 2a. ADRIANA SARGATAL
 3a. RAQUEL PÉREZ

CLUB ESPORTIU DE PESCA BESALÚ

CALENDARI TEMPORADA 1992

DATA	HORA	LLOC	CLASSE	Captures	Punts
26 Abril	9 a 11	Besalú	Infantil	Iª Semana de l'Esport	
1 Maig	7 a 11	"	Lliga		
3 "	7 a 11	"	Local	Iª Semana de l'Esport	
10 "	7 a 11	"	Lliga		
31 "	8 a 12	A'lbanya	"		
7 Juny	7 a 11	Besalú	"		
14 "	7 a 11	"	"		
21 "	7 a 11	"	"		
28 "	7 a 11	"	"		
5 Juliol	7 a 11	"	"		
19 "	7 a 11	"	"		
26 "	7 a 11	"	"		
8 Agost	21 a 9	"	Local	12 HORES DEL FLUVIA	
23 "	7 a 11	"	Lliga		
6 Setemb.	7 a 11	"	"		
11 "	9 a 11	"	Infantil	EL PETIT PESCADOR	
26 "	9 a 11	"	"	SANT PRIM	
27 "	7 a 11	"	Social	SANT PRIM	
11 Octub.	7 a 11	"	Lliga		
18 "	7 a 11	"	"		
15 Novemb.	7 a 11	"	"		
29 "	7 a 11	"	"		
Totals al fi de temporada....					

INSCRIPCIONS
*Ins. Lliga.....4.000 ₪.
Ins. 1 Concurs. 500 ₪.
Ins. Sant Prim.1.000 ₪.
Ins. Infantil..Gratuita
Quota de Soci.. 600 ₪.
*Ins. de Sant Prim in- cluida, veure programa.

PUNTUACIONS
Gardí.....16punts
Barb.....12 "
Carpa.....10 "
Anguila..... 8 "
Bagra..... 4 "
d'Altres espe.18 "
Per Concurs...20 "

HOMENOTS - Joan López i Carrera

Avui els redactors de TALLAFERRÓ ens trobem a casa de qui ha estat, entre altres moltes coses, l'impulsor durant els darrers vuit anys, d'aquesta revista. Però d'això ja en parlarem més endavant. Ara comencem pel principi. En Joan, com que ja sap que HOMENOTS comença habitualment amb una petita biografia del personatge, sense que li preguntem res, comença a explicar-nos:

Em dic Joan López i Carrera, vaig néixer el 9 de novembre de 1946 a Maçanet de Cabrenys, fill únic de Guàrdia Civil. Allà m'hi vaig estar fins als 7 anys, i d'aquells temps només recordo que feia molta tramuntana, que anava a l'escola i que jugava molt. Després varen destinar al meu pare a Tortellà, ja que no els deixaven estar molt de temps al mateix lloc, i per altra banda ens interessava estar més prop de casa de la meua mare, que és de Beget.

A Tortellà ens hi vàrem estar fins que vaig tenir 22 o 23 anys. Encara potser hi seriem, a Tortellà, si s'hi haguessin fet cases, ja que vivíem en un pis i en males condicions. Quan es varen fer les cases de Can Camps, en vàrem comprar una, tot i que ens ho vàrem haver de pensar molt. Però la raó de la vivenda, tot i que era la única a favor, va pesar més que les altres i vàrem venir a Besalú.

Aquí a Besalú vaig conèixer la que ara és la meua dona, la Dolors. Hem tingut tres fills: en Marc, l'Anna i la Marta.

Potser cal fer un incís per dir que la Dolors Alabert i Ferrés és filla de Sagaró (Beuda), i que als onze anys va venir a Besalú, per la feina del seu pare i perquè era l'edat de començar a estudiar. Hi va fer el Batxiller elemental com a lliure, i a les Escolàpies de Girona hi va estudiar cinquè i sisè. Més tard va fer Secretariat de direcció a Barcelona, un equivalent al segon grau de Form. Professional. Després ja va montar la llibreria.

-Podríem abordar ara el tema dels teus estudis, Joan?

Ja quan vàrem arribar a Tortellà el meu pare es mostrava interessat en que estudiés. Allà hi vaig fer l'Ingrés i els dos primers cursos de Batxiller com a lliure. Ens examinàvem a l'Institut de Figueres. Recordo que el nivell que es demanava a l'Ingrés era força alt. Mentre estudiava, el capellà de Tortellà, Mossèn Anton, insistia, mogut pel fet que del poble no hi havia cap seminarista en aquells moments, en que dos amics meus i jo mateix, tots tres escolans, anéssim a estudiar al Seminari Diocesà.

Als dotze anys, doncs, vaig ingressar al Seminari, tot i que la meua família no ho acabava de veure gaire clar. Allà hi vaig estudiar un Batxiller especial, Teologia, i pràcticament tota la carrera de capellà. Però va arribar un moment en què vaig haver de decidir clarament si continuava o no, i em vaig decantar per aquesta segona opció. Cal dir que dels tres seminaristes de Tortellà, cap no va acabar la carrera, ni tampoc un altre que a l'any següent també va començar-la.

-Quins records tens de la teua llarga estada al Seminari?

Als dos primers mesos ja n'hagués marxat, perquè m'enyorava molt, però els meus pares em van dir que si havia començat, havia de continuar, com a mínim fins acabar el curs. Al cap de l'any ja havia fet amistats i m'agradava més.

De totes maneres, la vida era força dura, i la teníem programada des del matí fins al vespre. Tot i que els més petits tenien 10 anys, ens aixecàvem a les sis del matí. Els professors tots eren capellans, i sort que teníem de l'esport per esbargir-nos una mica. De totes maneres havíem de jugar un centenar de nens en un pati petit, com el de la pista de bàsquet del Col·legi de Besalú, que dividíem en quatre o cinc camps de futbol.

Els estudis sense matar-m'hi massa, m'anaven força bé. Però anava poc a casa meua. Només per les vacances de Nadal, les de Setmana Santa i les d'estiu. Aquestes últimes, com que eren molt llargues, es partien en dues parts, entre les quals pas-

sàvem quinze dies al Col·lell, fent una mena de convivències.

També puc dir que, arran del Concili Vaticà II, que es va celebrar cap el '63, el règim disciplinari del Seminari va passar de ser molt controlat a ser molt més lliberal i obert. Vaig començar anant amb sotana, barret i faixa, i vaig acabar anant vestit de carrer, sense l'obligació d'anar a missa diària i podent sortir lliurement del Seminari.

Recordo també la figura del director del Seminari, el Doctor Damià Estela, fill de Besalú, i amb un esperit molt progressista. Gran amant de Catalunya, amb un amor que ens va saber transmetre sense obsessió, però de manera molt positiva. Recordo com circulava pel Seminari una edició de la Pell de Brau, de l'Espriu, prohibida pel franquisme.

Els caps de setmana sortíem a treballar amb la mainada de les parròquies. Precisament anant amb la mainada de Besalú és com vaig conèixer la Dolors. Molts nois i noies del poble, que ara són casats i emmainadats, havien vingut a les nostres activitats del casal, que llavors fèiem cada dissabte a la tarda, o a les nostres colònies d'estiu.

-Quan vares sortir del seminari vares haver d'estudiar més?

Gràcies a Mossèn Joan Busquets i al que llavors era bisbe de Girona, en Narcís Jubany, que em va certificar que era necessària la meua presència a la diòcesi al cap d'un any, vaig obtenir un permís especial de Roma, per treure'm la llicenciatura de Filosofia a la Universitat de Tolosa de Llenguadoc (Toulouse) en un sol curs, quan s'havia de fer en dos, ja que aquí no em convalidaven els estudis del Seminari i allà sí.

Després, a l'edat de 25 anys, vaig haver de fer el servei militar. Em va tocar a Saragossa i a Sabiñánigo.

-Explica'ns quina impressió en vares treure de la mili?

Doncs que la mili és una estupidesa. Hi vas a perdre el temps. L'únic aspecte positiu que podria tenir és que, portada d'una altra manera, serviria per instruir soldats que no han pogut estudiar i amb prou feina si saben llegir i escriure. Però ni això no fou possible, ja que, tot i que em vaig presentar voluntari per fer classes no es varen

poder portar a terme, perquè el que realment tenia importància era la instrucció militar.

-Si et sembla, ens podries resumir la teua vida professional fins ara.

D'acord. Tornant de la mili vaig estar buscant feina fins que em vaig assabentar que a l'Institut d'Olot necessitaven un professor de francès. Com que tenia el títol de l'Escola d'Idiomes de la Universitat de Barcelona, vaig poder entrar-hi. M'hi vaig estar quatre anys. Ah! I tan bon punt vaig tenir feina, vàrem buscar data per al casament, que vàrem celebrar al primer pont de l'any 73 que vàrem trobar, que va ser el del Pilar.

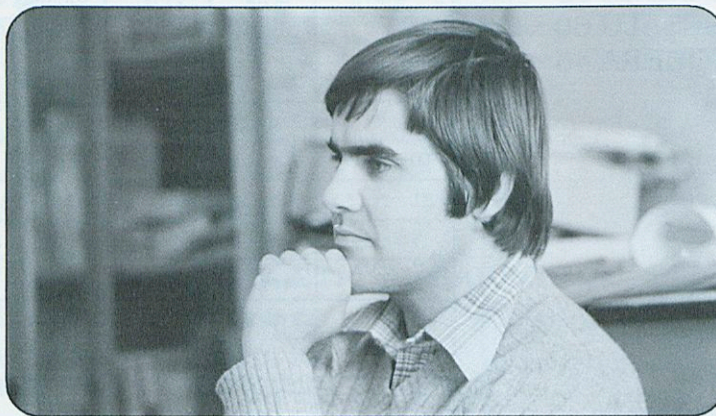
Ara intervé la Dolors, que recorda que justament al desembre del 73, tot just acabats de casar, quan tornava de la farmàcia amb la primera anàlisi positiva d'embaràs, es va assabentar de l'atemptat de l'Almirall Carrero Blanco.

-No et vares plantejar de fer algun altre tipus de treball que no fos l'ensenyament?

No. No ja tenia clar que volia fer de professor. Així és que després d'estar a Olot i de guanyar les oposicions, em va tocar a Manresa, tot i que em podia haver correspost qualsevol plaça de l'estat. Vàrem estar-hi dos anys. Després, quatre anys d'agregat a Banyoles, cinc de catedràtic a Olot i ara en porto tres més a Banyoles.

-La teua dedicació a la política, quin origen o quines motivacions va tenir?

M'interessa la política en el sentit que és una dimensió bàsica en la vida de qualsevol societat. La paraula política ve

EN JOAN, PENSATIU.

d'una paraula grega que vol dir ciutat. Crec que una persona no es pot desentendre dels problemes del lloc on viu, i que tothom hauria de tenir interès per la política, entesa com una participació en els problemes de la vida ciutadana. Qui no és polític no és solidari: s'aprofita dels avantatges de la vida en societat i no hi aporta res. De totes maneres, la política vista com una pugna entre partits, no m'interessa tant. Però això, qualsevol tasca que hagi pogut fer en aquest sentit l'he feta com a independent, excepte un any, al principi de la transició, que vaig estar afiliat a Convergència.

-Quins serien els principals trets de la teva participació a la vida política de Besalú?

Al apropar-se les terceres eleccions municipals de l'etapa democràtica, les circumstàncies esdevingudes amb motiu de la intenció de construir l'abocador de Beuda, varen impulsar que m'hi presentés. Com sabeu, no vàrem guanyar, i vàrem estar els quatre anys a l'oposició.

-Tu creus que és possible fer més coses a Besalú?

Sempre se'n poden fer més. Ara bé, una bona gestió de govern no pot donar bons fruits si no es té clar què es vol aconseguir durant els quatre anys que ha de durar, tenint en compte els recursos econòmics i humans de què es disposa.

No podem oblidar la faceta d'escriptor d'en Joan. Ha publicat, per ordre cronològic, "La Nostra Vall, l'Única Vall" (teatre), "El Projecte Home" (col.lecció de pensaments), "La Ciutat dels Homes" (novel.la), "Besalú" i "Positivisme i Neopositivisme", llibre per a filosofia de COU.

I més coses que té al calaix -apunta la Dolors que segueix la conversa amb interès. Ahir precisament vaig acabar una novel.la -ens diu entusiasmat en Joan.

Naturalment, li demanem que ens en faci cinc cèntims.

Es tracta d'una història ambientada al Besalú de començaments de segle passat, durant la Guerra del Francès. També hi ha una part que transcòrrer a Barcelona. Hi surt el bandoler "Boquica", que era fill de Can Barraca de Besalú i que va ser tristement famós pels seus segrestos i crims.

-Què és el que t'impulsa a escriure?

Per a mi escriure és una necessitat, és la meua manera de mantenir l'equilibri.

-És rendible escriure?

Com a satisfacció personal, molt. Econòmicament, molt poc. Perquè sigui rendible econòmicament, cal en primer lloc saber-

ne, i després tenir uns bons contactes amb el món de les editorials. Em fallen les dues coses.

No podem pas plegar d'aquesta conversa sense haver parlat de la teva etapa a TALLAFERRO. Recordem als lectors que durant vuit anys tú has estat el director i pràcticament l'única persona que ha estat, sense interrupció, a l'equip de Tallafarro durant aquest període.

-Com recordes el naixement de la revista?

TALLAFERRO va néixer com una necessitat de que Besalú disposés d'un medi de comunicació propi. Abans hi havia hagut el GERMANOR, que va ser molt vàlid durant l'època final de la dictadura, però que calia substituir per una publicació més d'acord amb la nova època democràtica. GERMANOR es publicava a l'ombra de la Parròquia, amb la multicopista de Cargas Blancas o amb la de l'escola, i amb el suport d'un equip que cada vegada es va anar reduint més.

El segon Ajuntament democràtic va impulsar la iniciativa de TALLAFERRO i em va demanar si volia portar-la endavant.

-Què en penses d'aquesta etapa de vuit anys de Tallafarro?

Una revista així ja és positiva d'entrada, i més si es té en compte que ha estat sempre oberta a tothom, sense cap censura. Com a inconvenient, destacaria que pel fet de ser bimestral, perd agilitat a l'hora de tractar temes polèmics que podrien reclamar rèpliques i contrarèpliques. El que sí que puc assegurar és que una revista com TALLAFERRO serà, per a l'historiador del futur, una eina de referència obligada per entendre aquesta etapa. Qualsevol que vulgui tenir una visió del Besalú d'aquest temps haurà de passar per la nostra revista, com un element bàsic.

-Què ens pots dir dels teus col.laboradors durant aquests vuit anys?

Que malgrat que no hagin estat sempre els mateixos, ja que els més antics anaven deixant el relleu a nous col.laboradors, puc dir que TALLAFERRO sempre ha tingut un bon equip.

-Per quines raons has deixat tú també el teu càrrec com a coordinador de Tallafarro?

Perquè una persona no es pot eternitzar en un càrrec. No és positiu. I a més, aquest era un bon moment per fer una renovació, ja que la revista funciona i té un bon equip. Deixar una tasca d'aquest tipus en un moment de crisi hagués suposat una mena de condemna de la revista.

-I ara, Joan, si et sembla, et plantejarem un seguit de preguntes curtes. El millor record de la teva infantesa?

La llibertat i l'amistat amb que la vaig viure.

President honorífic:

Alcaldessa

Equip de redacció:

Director:

Joan López

Sots-director:

Rosa Ventura

Secretari:

Joan Ramon McCragh

Tresorer:

Octavi Balés

Responsables seccions:

Socials: Fidel Balés

Culturals: Joan Soler

Esportives: Salvador Garcia

Disseny:

Silvestre Oliveras i Roser Corominas

Entrevista:

Carne Ventura

Informació municipal:

Josep Guix

Muntatge:

Francesc Grau

Aubert, impressor, S. A.
Hospici, 9 - Tel. 26 02 68
OLOT
Dip. Leg.: GI-153-84.

NOTA: «Tallafarro» no es responsabilitza necessàriament de l'opinió que expressin els articles signats.

EL PRIMER EQUIP REDACTOR DE TALLAFERRO.

-Principal tret del teu caràcter?

Constant i tossut -diu la Dolors.

Amant del treball independent i en solitud -afegeix en Joan.

-Virtut que més aprecies de la gent que t'envolta?

Respecte i sinceritat en els actes i en els propòsits. Honradesa.

-Fet històric que prefereixes o admires?

L'esfondrament del Comunisme ha estat, dels fets històrics més recents, el que més m'ha copçat. El fet que hàgim estat educats en la concepció d'un món enfrontat en dos sistemes, i que de sobte un d'ells desaparegui en un tres i no res, realment fa pensar.

-Quines qualitats ha de tenir un mestre?

Em referiré principalment a un professor d'institut. Cal que conegui bé la matèria, que tingui capacitat per donar-la i que si vol connectar amb els seus problemes, sentiments, projectes..

-Lectures preferides?

Novel.la i assaig.

-T'agrada la música?

Sí, i segons el moment, em pot agradar tant la música clàssica com la moderna.

-Quina pregunta no t'agradaria que et formuléssim?

Una que no em permetés ésser sincer.

GRÀCIES, JOAN I DOLORS, AQUÍ DONEM PER ACABADA AQUESTA XERRADA AMB VOSALTRES. GRÀCIES, JOAN, EN NOM DE MOLTS BESALUENCS, PER LA TEVA APORTACIÓ POLÍTICA, GRÀCIES EN NOM DELS LECTORS DELS TEUS LLIBRES, I GRÀCIES EN NOM DELS LECTORS I COL.LABORADORS DE GERMANOR I DE TALLAFERRO PELS TEUS ANYS D'ENTREGA I D'AMISTAT. CONTINUAREM COMPARTINT AMB TU PER AQUESTES I ALTRES TASQUES.

TALLAFERRO

REFLEXIONS SOBRE LA SOLIDARITAT

Aquesta reflexió, bàsicament, va dirigida als cristians de la nostra comunitat. Estem vivint un temps i una societat força dirigida i dirigista. Sense saber com, ja des de petits ens trobem competint pe al triomf, amb germans, amics, veïns... A l'escola, quan es vol motivar la mainada, s'organitzen competicions. Competir és bo, però tampoc podem basar tota la motivació a la recerca del triomf. Cal aprendre a competir sense triomfar.

Quan som més grans, competim per tot, i solem buscar el triomf a la nostra vida. I això ens fa oblidar de veure els amics, companys, veïns... de la nostra part, no ens permetem d'acostarnos-hi prou. Acostumats a la competició, sempre cerquem un enemic, un rival. I, malauradament, quan ens veiem superats, comencem a competir amb nosaltres mateixos... i ens volem guanyar. Aquesta petita introducció em dona peu a una reflexió un xic més àmplia sobre l'actitut que adoptem davant dels altres. Primerament, deixeu que em reconeixi cristià, doncs sense aquesta premissa no tindria sentit ni les paraules, ni els fets que se'n puguin desprendre que segueixen.

I sóc un cristià dels dolents. Dels que moltes vegades volen i no poden, dels que creiem en Déu i reconeixem el camí a seguir, però tot sovint, agafem la primera dreuera que trobem, o ens desviem clarament. Llavors ens sap greu i volem rectificar. Però de seguida tornem a errar-la. Sóc dels que tenim bones intencions encara que no gaire sovint les acabem de

realitzar. En definitiva, em reconec pecador, sense necessitat de burxar gaire.

Com a cristià, per a mi, la força de la vida és creure que Déu existeix, és amb nosaltres, ens sobrepassa i és la darrera fita, l'objectiu. No m'és possible imaginar-me la vida sense Déu, tot se'm desmonta si em plantejo la no existència de Déu. Admiro molt qui té fe per a lluitar per un món millor, per a treballar per una societat més justa, més humana, sense més suport que el de la fe en els homes. Els cristians, moltes vegades hem dit: "No tenim cap prova per a creure. Creiem pel que se'ns ha dit, no pel que veiem". Però això no és cert. Perquè els cristians tenim proves de la presència de Déu. És present, el veiem, quan trobem una persona bona. Aquell noi, aquella monja, aquella noia jove, aquella mare, en un moment determinat, a través de la seva actuació, ja sigui extraordinària o habitual, ens fan veure la imatge de Crist. Déu se'ns fa present en els nostres amics, coneguts, veïns... i, sortosament, no ens calen actes i fets extraordinaris, ni tampoc clarividències visionàries. Sortosament, no ens cal anar a Lourdes, Fàtima, ni tan sols entrar al temple, per a sentir Déu a prop. El podem notar fent el toc, comprant verdures, a la feina, fent-la petar amb algú... Déu se'ns fa present en els altres. Més ben dit, sabem trobar Déu en altres persones que el traspuen. Generalment, en persones que admirem per la seva dedicació als altres, pel seu lideratge, gent que destaca. Però no sempre és així, no sempre veiem Déu

en els altres, i encara menys en els desvalguts de qualsevol mena: minusvàlids, rodavons, pobres, persones empernadades per culpa d'un mal moment, gitanos... Perquè ens agrada més mirar els qui estan en un lloc destacat, els que són intel·ligents, els líders, que ens criden l'atenció. Però Déu no sol estar en el lloc principal, ni sol cridar gaire l'atenció. Sol passar desapercebut.

Hi ha, pels cristians, altres maneres de trobar Déu més fàcils que aquesta: l'oració, la comunió, el perdó... però potser, en aquesta, es tracta més de deixar-nos trobar per Déu que no pas de trobar-lo. Què vull dir amb tot això?

Els cristians tenim el deure d'ajudar els nostres germans que necessitin un cop de mà. Ens puguin tornar o no el favor, ens cal donar aquesta solidaritat sense esperar la torna.

Crec que s'ho val reflexionar-hi un xic. A la nostra comunitat, a Besalú, sense anar més lluny, també hi ha persones necessitades d'ajut, tant material com, sobretot, moral i animic. I cal que ho fem amb tots, amb els que ens cauen bé i amb els que no, a títol individual, social -municipal- o, millor, des de la parròquia. I mirem que les bones intencions no s'acabin en reunions i paraules, procurem fer d'aquesta intenció de donar la mà una realitat.

Intentem ser, tant com poguem, solidaris amb els altres, i així acostar-nos a la nostra fita, al nostre objectiu com a cristians.

SEBASTIÀ PÈLACHS I FARCY

GERMANDAT DE DONANTS DE SANG

Entre tots i per tots els mitjans hem d'intentar conscienciar a tothom de la gran importància que té la donació voluntària i altruista de sang.

En primer lloc vull explicar-vos algunes dades i curiositats de la donació.

Sabeu quants donants de sang som a Besalú? Quan una persona ha donat sang una vegada, ja és un donant, encara que mai més torni a oferir la seva bossa de sang. Doncs segons dades del 31 de desembre del 1991, al Nadal passat, erem 358 persones. Ara bé, a tots els donants de sang, quan hi ha una nova extracció se'ls envia una carta notificant-los dia, hora i lloc de l'extracció. Això comporta un bon treball i moltes despeses, i en una reunió general que hi ha cada any, es va acordar que el donant

que fes tres anys que no hagués donat sang, se'l passaria a un arxiu històric. Continua essent donant, té els mateixos drets, però al no haver-hi una causa justificada per a que no doni sang, no se li notifica i així evita unes despeses i un treball. Doncs bé, en aquests moments som exactament 300 donants a Besalú, perquè 58 han estat inscrits a l'arxiu dels històrics. Sabeu quantes persones han donat de 10 a 16 bosses a Besalú, sense comptar el passat febrer? Doncs 28 persones. I n'hi ha un grapat amb nou bosses entregades. Aquests sí que ho tenen clar. Aquestes saben si volen conviure, com tots els donants que ara comencen i ja no fallaran mai més. Amics, endavant sempre amb la donació de sang. Vull dir-vos que la diada del

donant de sang a la Garrotxa, enguany serà el dia 28 de juny, l'últim diumenge del mes. El lloc és, com sempre, el mateix: als Prats de Nogué de Batet de la Serra. Us hi esperem a tots, apunteu-vos aquesta dada a la vostra agenda. També, el primer diumenge de juny, dia 7, hi haurà l'assemblea General a Girona. És un acte al que, si voleu assistir-hi, hi esteu convidats. Cada donant pot portar un acompanyant. Sé positivament que si veniu us agradarà i us emportareu un bon record d'aquest acte senzill i bonic. Veniu i feu la prova.

Una cordial salutació del vostre bon amic i delegat de la Germandat a Besalú, en

JOAN "ZAFONT"

llibreria
Capellades

Papereria - Impremta
Objectes escriptori
Joguines

Av. President Companys, 5 - Tel. 59 07 90 - BESALÚ

CARNESTOLTES 1992

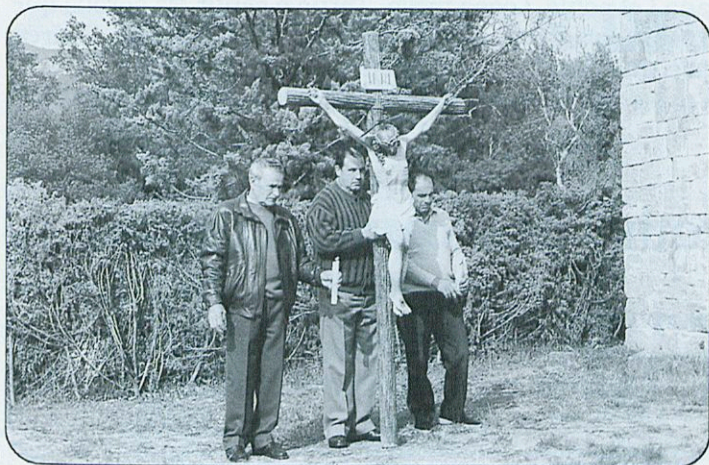
NOU PERSONAL MÈDIC A BESALÚ.
EN EL FONS, L'AJUNTAMENT NO HO VEU CLAR.

SI NO CALLEU, AL CARRER!

A BESALÚ HI HA DE TOT!

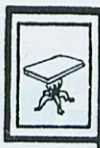

VIA CRUCIS A PALERA

FA QUINZE ANYS QUE FAN
LA PROCESSÓ DELS DOLORS.

mobles i
fusteria

**JORDI
SUBIRÓS
i VERGÉS**

C/. Major, 16 - Tel. 59 10 25 - Part. 68 71 47 - 17850 BESALÚ

CONTINUEM REBENT PREMIS, en el Col·legi de Besalú

-II CONCURS DE DIBUIX ESPORTIU DE LA VALL DE BIANYA:

Resultaren premiats els alumnes següents:

- NATALIA HURTÓS I VILARNAU, de 2on. curs.
- IRIS DÒSIL I BONMATÍ, de pàrvuls.
- IVAN VERA I SÀNCHEZ, de pàrvuls.

-CONCURS DE CIRCULACIÓ I EDUCACIÓ VIAL:

Obtingueren un premi els alumnes:

- MARTA VILA I CORNELLÀ, de 5è. curs.
- CARME MASMITJÀ I TORRENT, de 5è curs.
- NÚRIA FRIGOLA I TORRENT, de 5è curs.
- CRISTINA CORBERA I ROBLES, de 5è curs.
- EVA RODRÍGUEZ I SÀNCHEZ, de 5è curs.

-CONCURS DE REDACCIÓ DE L'OMNIUM CULTURAL, OLOT.

L'HELENA VIAL I MACIAS, 3er. premi del 3er. curs. i l'ALEIX OLIVERAS I ALBRICH, premi de 8è.

-CONCURS "DIA D'EUROPA" de la GENERALITAT DE CATALUNYA:

Un dels premis ha estat per a l'alumna

ESTEL CERRO I VENDRELL, amb el qual obté un viatge a Estrasburg, des dels dies 29 de juny al 4 de juliol.

-PREMIS "SLOGANS" CAMPANYA "Bandera Blanca" D'EDUCACIÓ VIAL:

DOLORS VILAR I DILMÉ - JAUME PONT I COLOM - CARLES REIXACH I ESTAÑOL

ÉS UNA INFORMACIÓ DEL COL·LEGI DE BESALÚ

REDACCIÓ PREMIADA EN EL CONCURS DE L'OMNIUM CULTURAL OLOT, 1992.

Autor: ALEIX OLIVERAS I ALBRICH

UN DIA D'ESTIU

Assegut sobre una roca i amb la canya quieta, espero la visita d'algun peix innocent. Ja porto més d'una hora sense cap mena d'entreteniment. Diuen que és un esport de molta paciència i veig que és veritat. Demà portaré un llibre per llegir. En Joan em va dir que en tenia un de molt interessant per deixar-me.

Estic rodejat de matolls i em sento en un món aïllat. El soroll de l'aigua que baixa embalada de la resclosa, em fa endormiscar, i passen per davant meu les figures que han estat les protagonistes durant el dia: com per exemple, al matí, a la piscina, aquella nena forastera que em mirava sense parar, o quan hem tirat la Carme a l'aigua...! ella es pensava que jo havia estat el culpable i se m'ha enfadat de valent. Pobre Carme!

Feia molta calor i he anat a prendre un refresc amb en Jaume. Des de dalt del bar, se sentia la fressa d'una màquina que estava devorant un camp de blat i una gran polseguera s'aixecava de la carretera que va al molí. Eren els camions que transportaven el gra. El Jaume m'explicava que s'havia comprat una moto de trial i jo mirava la pols que pujava amb forma de núvol cap el cel, un cel net i sense cap senyal de tempesta.

De cop, el rellotge del campanar toca les vuit i he de marxar... Plego la canya, recullo tots els escrits i marxo caminant cap a casa. De vestit, només porto el banyador. Per això sento que l'esquena em pica. És que no m'adonava que el sol m'espiava entre les mates i ha fet de les seves. Les plantes del camí estan mig pansides. És clar, estem al mes més calorós de l'any. Quin juliol! Ja torno a veure la plana i el poble, i casa meva. Torno a sentir els sorolls que em són tan coneguts. A la carretera hi ha una cua de cotxes que van passant continuament. Els gossos lladren desesperats perquè passen uns nois amb bicicleta i més enllà una parella que passeja tot "xino-xano".

Després, ens asseguérem, com sempre, amb el pare o la mare a prendre la fresca i parlàrem de les coses del dia, d'un dia qualsevol d'estiu.

REDACCIÓ PREMIADA EN EL CONCURS DE L'OMNIUM CULTURAL OLOT 1992

Autora: HELENA VILA I MACIAS

EL COR DEL NINOT DE NEU

En un matí d'hivern, a la plaça d'un vell poble, hi havia un ninot de neu. Els nens i nenes s'aixecaren del llit i anaren a la plaça i digueren: -Oh, quin ninot de neu! Li posarem un nom, va dir un nen.

-Ja ho sé: Grauti.

-No, aquest, no!

-Doncs, FLAUTÍ!

-Sí, aquest sí!

I tots els nens cap a casa seva. Tothom diu als seus pares si cada matí podien anar a veure en Flautí, i els van dir que sí. El temps passava i va arribar la primavera. Van anar a la plaça i en Flautí s'havia fos...! Només hi havia el seu COR. AQUELL COR VA SER EL RECORD D'EN FLAUTÍ!!

J. JUANOLA
I N S T A L - L A D O R S

S.L.

ELECTRICITAT INDUSTRIAL I DOMÈSTICA
FONTANERIA
CALEFACCIÓ

Grup del Mont, 59 - 17850 BESALÚ - Tels. 59 02 90 i 59 02 54

SIMILITUD

Això que us disposeu a llegir és una reflexió que em va suscitar un reportatge emès fa una colla de diumenge per TV3, al programa "30 minuts". Potser recordareu el contingut si us dic el títol: "Cristòfor Colom: es busca viu o mort"; on s'hi podia veure un vestigi d'aquella cultura, immortalitzat en una petita població anant a la recerca, desesperada i infructuosa, del seu passat. Ja sempre m'havia fet l'efecte que, allò que ara fa cinc-cents anys van dur a terme un grapat de mariners espanyols aleshores anomenades "Amèriques", havia estat un excés de confiança i un error per part nostra, de concebre-ho com a una gran fita. De fet, no ens hem d'estranyar que actuéssim d'aquesta manera. La nostra societat, desgraciadament, està acostumada a fer-ne la vista grossa de tot allò que, vist amb un cert sentit comú, resulta ésser una atrocitat de les més grosses. En aquest cas, l'anihilació

d'una cultura. Un genocidi cultural. En definitiva, la completa desfeta d'una civilització que és celebrada per la resta del món. Potser -i no perquè sigui català- nosaltres, els catalans, n'estem una mica al marge de la festivitat i som els primers a condemnar-ho, ja que, salvant les distàncies, fa uns anys, un esdeveniment semblant va sacsejar la comunitat catalana: l'entrada a Catalunya de les tropes franquistes i posteriorment la degeneració que va patir la nostra cultura, motivada, en la seva major part, per la suplantació d'aquesta per la dels nousvinguts que, segons el seu entendre, era millor. Com he matisat unes línies més amunt, havent-ne salvat les distàncies, la qüestió de fons és la mateixa en els dos processos: la tan explotada idea d'anar a fer país; depèn, és clar, de qui estigui al capdavant d'aquesta iniciativa.

MARTÍ GIRONELL I GAMERO

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

- 1.- "Fruits secs". ELS PETS
- 2.- "Diva". ANNIE LENNOX
- 3.- "Time takes time". RINGO STAR
- 4.- "Inner Child". SHANICE WILSON
- 5.- "Voices". KENNY THOMAS
- 6.- "Comfort Zare". VANESSA WILLIAMS
- 7.- "Amb el roc a la faixa". BRAMS
- 8.- "Bambú Avenue". UMPAH-PAH
- 9.- "After Hours". GARY MOORE
- 10.- "Ropini the wind". GARTH BROOKS
- 11.- "Live at Wembley". QUEEN
- 12.- "Under the water". TEN SAHRP
- 13.- "Lean into it". MR. BIG
- 14.- "Stay". SHAKESPEARS SISTER
- 15.- "Divina". SERGIO DALMA
- 16.- "La línea de la vida". MODESTIA APARTE
- 17.- "Memory". ÀNGELS GONYALONS
- 18.- "Gallus". GUN

ESPECIALITATS:

CALAMARS A LA ROMANA
PASTÍS DE FORMATGE

C/. Ganganell, 38 - Tels. 59 12 33 - 59 00 41 (part.) - 17850 BESALÚ (Girona)

LA SALUT A L'ESTIU. REFLEXIONS.

En plena primavera i a les portes d'un nou estiu, no hi és sobrer, aprofitant les planes d'aquesta publicació vilatana, de reflexionar sobre un seguit de maldecaps de la salut, que sovint fan que aquesta època de l'any, destinada a l'esbarjo i al bon viure s'hagi de combinar amb alguna visita al metge de torn. Parlar d'estiu és parlar del sol. Aquest nostre amic ens pot jugar una mala passada si no el respectem prou, sobretot les persones de pell blanca, "de granja". Les cremades de primer i, fins i tot, de segon grau que ens poden fer passar una colla de dies tibats d'esquena no són res, comparades amb el càncer de pell (melanoma), un tipus de càncer cada dia més freqüent i d'un pronòstic infaust. Per tant, **sol sí, però amb mesura, i amb la protecció adequada.**

Pels que prefereixen la platja, unes quantes recomanacions. Després de menjar, és millor esperar unes dues hores abans de posar-vos a l'aigua i, en cap cas, fer un exercici intens. També pot ser causa de **tall de digestió** el fet de la impressió que causa el canvi sobtat de temperatura al posar-se a l'aigua. Aquestes dues normes són fonamentals, us hi jugueu la vida.

No cal dir que porteu sabates d'aigua quan aneu a zones de roca, doncs les punxes dels **eriços de mar** són doloroses i difícils de treure un cop s'han clavats.

I, si us plau, abans de llançar-vos de cap a l'aigua, assegureu-vos d'on és el fons. Quantes persones estan ara **tetraplègiques** per culpa que un dia assolat d'estiu es van tirar de cap al mar sense mirar i es van trencar l'espina cervical!

L'estiu és també època de **mal d'orelles**. Les aigües brutes de piscines i de certes plages són un "caldo" perfecte per als microbis. En persones, propenses, els taps per a les orelles són la sol·lució. Feu cas de les indicacions governamentals sobre la qualitat de les platges.

I per a la gent que li agrada més la muntanya, cal recordar que, quan es fan caminades importants, **cal reposar quan el cos ho demani**, sobretot, si no s'està prou entrenat. **Cal protegir-se de les assolellades** massa fortes (un bon barret de palla és el millor). També **beure molta aigua si es sua molt**. Compte amb les **pessigades d'escurçons**. Cal anar llest per tal d'anar al servei mèdic més proper. Tampoc no és aconsellable beure **aigua de rierols i fonts incontrolades**. Les coses no passen fins que passen.

Per finalitzar amb aquestes breus reflexions, un breu esment a les "**cagarrines d'estiu**", que poden ser només això, o bé formar part d'unes malalties molt més greus (les famoses "salmone·l·lisis"), que poden requerir d'ingrés hospitalari. Per a evitar-ho, sempre **cal posar els aliments a la nevera**, sobretot els derivats de l'ou (maioneses, truites,...). A les maioneses, un bon raig de vinagre pot ser suficient.

Unes reflexions que serveixen per a prevenir i, com sabeu, sempre és millor prevenir que no pas curar. De fet no és tant difícil de passar un estiu olímpic com aquest, passant olímpicament d'anar a veure el metge. Només cal una mica de sort i de sentit comú (aquestes reflexions en són una mostra).

ALEXANDRE GIRONELL

A totes aquelles persones, amb sentit musical i un mínim de veu apta per a cantar, que estiguin interessades a aprendre el Cant de la salve, a fi de no perdre la tradició, tan arrelada a la nostra Vila, agraiem es posin en contacte amb en Josep Mª Bassols.

Peixos FRIGOLA

C/. Ganganell, 164 - Tel. 59 00 80 - 17850 BESALÚ

ESTAT DE COMPTES FESTES D'HIVERN 1991-92 (envelat).

INGRESSOS

PROGRAMES	100.000.-
BAR	865.063.-
GRUP LAVA	17.900.-
LLOGUERS ENTITATS	153.500.-
TAQUILLA FI D'ANY	129.000.-
QUINA PRO-ENVELAT (6/1/92)	101.000.-
TAQUILLA 2/2/92 (Marboleny-V. Besalú)	210.000.-
TAQUILLA 9/2/92 (Ball conjunt "Omega")	121.200.-
QUINA PRO-ENVELAT -Col.laboradors-	259.000.-
INSCRIPCIONS TRUC	12.000.-
CAMPIONAT PING-PONG	100.000.-
TOTAL INGRESSOS	2.068.663.-

DESPESES

ALBERT CUEVAS	33.620.-
PRÒXIM MATEU ROS	15.250.-
FACTURA COCA-COLA	108.536.-
FACTURA J. PIJOAN	107.313.-
FACTURA LICOR	88.808.-
PATATES ROSDOR	46.355.-
CAFETERA (material)	19.516.-
TOTAL DESPESES	419.398.-

DESPESES GENERALS

ENVELAT	700.000.-
GASOIL	77.589.-
ASSEGURANÇA CAFETERA	5.000.-
GRUP FI D'ANY	225.000.-
IMPREMTA MATEU (confetis, serpentines)	12.375.-
LLIBRERIA CAPELLADES	6.134.-
IMPREMTA PALMADA	36.000.-
MAS-VENTURA	2.125.-
MARBOLENY - MARBOLENY	90.000.-
VEUS DE BESALÚ	18.868.-
OMEGA 8/2/92	90.000.-
LLOGUER ESTUFA	181.704
PING-PONG	8.140.-
CAMPIONAT DE TRUC	6.990.-
DESPESES QUINA 6/1/92	58.000.-
DESPESES QUINA 9/2/92	35.812.-
LLIBRERIA EL FIRAL (entrades)	1.025.-
HIJOS DE JOSE BASSOLS, S.A. (llum)	79.609.-
TOTAL DESPESES	1.634.371.-
DESPESES BAR	419.398.-
TOTAL	2.053.769.-
TOTAL INGRESSOS	2.068.663.-
TOTAL DESPESES	2.053.769.-
	14.894.-

COMISSIÓ DE LES FESTES D'HIVERN

Supermercat PRÒXIM

MATEU ROS
QUEVIURES - EMBOTITS

Carrer Major - Tel. 59 02 06 - BESALÚ

L'ÀREA DE SANITAT DE L'AJUNTAMENT, informa:

La Delegació Territorial del Departament de Sanitat de la Generalitat de Catalunya a Girona ens notifica el que a continuació us transcribim:

Els dipòsits d'aigua que es troben en la xarxa de distribució d'aigua potable, tant els d'ús públic com particular, poden representar un punt de contaminació si no es procedeix a la seva neteja almenys un cop a l'any (preferentment a la primavera).

Atès que el nombre de dipòsits instal·lats a la xarxa de distribució, sobretot d'ús particular (hotels, restaurants, càmpings, cases particulars,...) és força elevat, us agrairíem trametèssiu la següent informació sobre el procediment correcte de la seva neteja als particulars que creieu convenient.

NETEJA DE DIPÒSITS D'AIGUA POTABLE

Per a la neteja del dipòsit hom seguirà el següent procediment: Es buidarà fins uns 30 cms. del fons, es tancarà la sortida d'aigua i amb respalls NOUS es fregaran les parets i columnes, escales... Tot seguit, es buidarà a poc a poc la resta d'aigua i mentre els rentadors l'agiten, s'escombrarà el pis cap a la sortida. Una vegada sense aigua, es fregarà tot l'interior amb hipoclorit (solució de 50 a 100 ppm. de clor actiu). S'aplicarà i s'introduirà la solució enèrgicament dins de les esquerdes o escabrositats de la superfície i es deixarà una hora aproximadament abans de rentar-la amb aplicacions repetides d'aigua neta. Generalment, després de la neteja, serà necessari omplir i buidar abans de posar-lo en funcionament.

Creiem que és prou interessant per a tots seguir aquestes recomanacions de Sanitat.

EXPOSICIÓ INFORMATIVA sobre la DROGODEPENDÈNCIA

Amb l'objectiu de donar a conèixer els recursos d'atenció a les drogodependències, informar i formar a la població sobre el tema de les addiccions, dependència a substàncies, etc... i enmarcant-ho dins el programa que pretén la difusió i sensibilització per aconseguir prevenir el consum indiscriminat, abusu o continuat de substàncies que generen dependència i perjudiquen la salut, l'Ajuntament d'Olot ens brinda l'oportunitat de portar a Besalú una exposició itinerant, formada per nou panells agrupats en blocs de tres, amb informació escrita i gràfica sobre el tema de les drogodependències. Les matèries a tractar són:

- 1.- CONCEPTES BÀSICS EN DROGODEPENDÈNCIES.
- 2.- CLASSIFICACIONS DE DROGUES.
- 3.- NOTÍCIES DE PREMSA LOCALS I NACIONALS.
- 4.- GRÀFIQUES QUE REFLEXEN LES ESTADÍSTIQUES CONEGUES.
- 5.- SITUACIÓ A OLOT I COMARCA, EN LA MIDA QUE ES CONEIX.
- 6.- RECURSOS EXISTENTS PER L'ATENCIÓ.
- 7.- ADRECES D'INTERÈS.

Tanmateix, es distribuïran uns qüestionaris a tots els visitants de l'exposició, per a recollir opinions, suggerències, propostes, etc.

Això es farà a l'antic hospital de Sant Julià, del dia 16 al dia 29 de juny proper.

Creiem prou interessant aquesta proposta, destinada, com hem dit abans, a sensibilitzar-nos a tots d'aquest perill potencial que són les drogues, i que afecten, principalment al jovent, tant sanitària, com social, culturalment i demés àmbits de la nostra vida.

FRANCESC BERTRAN, Regidor de sanitat de l'Ajuntament de Besalú.

TORNS DE FARMÀCIES ABS BESALÚ

Del 4 al 10 de Maig	FCIA. GUIXERES	TORTELLÀ
Del 11 al 17 de Maig	FCIA. GRATACÓS	BESALÚ
Del 18 al 24 de Maig	FCIA. CORNELLES	MONTAGUT
Del 25 al 31 de Maig	FCIA. ISAMAT	S. JAUME DE LL.

NOTA: Els torns comencen a les 9 del matí de dilluns fins a la mateixa hora del proper dilluns. a cada farmàcia hi ha un rètol indicant quina és la de torn.

Del 1 al 7 de Juny	FCIA. FERRER	CASTELLFOLLIT
Del 8 al 14 de Juny	FCIA. GUIXERES	TORTELLÀ
Del 15 al 21 de Juny	FCIA. GRATACÓS	BESALÚ
Del 22 al 28 de Juny	FCIA. CORNELLES	MONTAGUT
Del 29 Juny al 5 Juliol	FCIA. ISAMAT	S. JAUME DE LLIERCA

Telèfons:

Fcia. Guixeres	28 71 01 - 28 71 38
Fcia. Gratacós	59 05 31 - 59 00 36
Fcia. Cornelles	68 70 88
Fcia. Isamat	68 76 37 - 68 72 01
Fcia. Ferrer	29 44 28 - 29 40 18

CAL TENIR EN COMPTE:

-A partir del dia 25 d'abril, i durant sis sessions de dues hores, el Centre Excursionista Besalú organitza un **Curset de Socorrisme**. Tots els divendres a les deu del vespre, a l'Escola de Música. Aquest curs és impartit pel Dr. RAMON BRUGADA.

-El proper dia 30 de maig es farà un **passi de models**, organitzat pels alumnes de 8è. d'EGB de l'escola pública.

-El dissabte, dia 18 de juliol, l'Associació de Veïns de Sant Vicens, organitza el **Sopar del Barri**.

-Encara hi sou a temps per a inscriure-us a les

Colònies d'Estiu 1992 als Arcs de Santa Pau. recordeu: edat, de 2on. fins a 1er. de BUP. Dies, del 15 al 23 d'agost. El lloc on podeu formalitzar la pre-inscripció és a l'Oficina MAPFRE, tel. 59 11 12.

Atenció: places limitades.

-Si desitgeu col.laborar amb TALLAFERRO a través de la inclusió d'un anunci, poseu-vos en contacte amb el Sr. Joan Grèbol. Us ho agraïm per endavant.

ATENCIÓ: En el darrer Tallafarro, entre d'altres, l'erràrem amb el número d'ordre. En realitat, corresponia al nº 42. Us demanem disculpes.

QUÈ ENS CAL SABER DE L'HORT I DEL JARDÍ?

MAIG

FEINES ALS HORTS

-Molta feina per als hortolans. Continuem les tasques de l'abril i podem afegir-hi porros, carbasses, apis, tomates,...

-També plantarem mongetes tendres.

-Les tomates s'han de plantar fondes.

-Per evitar invasions de cargols, feu una línia amb guix i/o cendra i no podran travessar-la.

-Nasprar mongetes.

ARBORICULTURA I BOSCOS

-Recol.lecció de cireres, albercocs i préssecs primerencs.

-Continuen els tractaments amb fitosanitaris.

-Empeltarem els noguers i castanyers.

-Tractament contra el pugó i l'eruga.

-Iniciar tractaments contra insectes als fruiters.

-Recollir la farigola (cura molts mals).

JARDINERIA

-Sembrarem: petúnies, coronats, etc.

-Plantarem: clavells, violetes, malves, càlies, crestes de gall, etc.

-Floració de la majoria de plantes.

-Començar a regar; recordeu: als matins o als vespres.

-Transplantarem: petúnies.

-En primavera plujoses podem realitzar tractaments fungicides.

-En primavera seques s'ha de regar diàriament.

-Es talla tot tipus de flors de primavera.

DITES POPULARS

*Pel maig tot gra és espigat.

*Sembra el julivert pel maig i tot l'any en tindràs.

*Pel maig cada dia un raig.

*Sembra les bledes el maig i per Nadal encara en menjaràs.

FEINES ALS HORTS

-Sembrarem i plantarem: carbassons, cebes, espinacs, tomates tardanes, mongetes, enciams, moniatos, bitxos, fesols de Santa Pau, etc.

-Recol.lectarem: alls, alberginies, cebes, escaroles, espinacs, pèsols, patates primerenques, cigrons, enciams, etc...

-Lligar enciams i escaroles.

-Per St. Joan s'han de recollir els alls i els pèsols (són conreus que van en el mateix viatge que el blat: se sembren i es recol.lecten junts).

AGRICULTURA I BOSCOS

-Poda en verd, aclarit de pereres i pomes (millor avisar a un professional).

-Collita de préssecs, prunes, cireres i albercocs.

-Es realitzen tractaments (recordeu que abans de tractar s'ha de comprovar si realment és rendible la seva execució; per això primer estudiarem el llinar de la plaga o la malaltia, els danys que pot ocasionar i el cost econòmic que representa).

-Si teniu aranya, cal controlar-la com més aviat millor. Comença la recol.lecció dels préssecs, cal tenir cura del procés d'espera dels productes que utilitzem.

-Comencem a despuntar les avellanes; atenció amb els atacs de plagues, és un moment crític.

JUNY

-Als prats es continuen les tasques d'ensitjar i assecar l'herba.

-Recollir ginesta, gallaret i flor natural.

-La cucut se'n va a cantar l'ofici a Roma. Se'n va a terres del nord.

-Recollir herbes medicinals:

*Herba de mil granes (sang).

*Herba prima (refredats).

*Herba ronyonera (ronyons).

*Herba camamilla (manté els cabells rossos, si el rentem amb aquesta aigua).

*Herba d'orenga (aigua pel ventre).

-Totes les herbes medicinals s'han d'assecar a l'ombra i en un lloc sec.

-Recollir la segona pela d'aulina per fer aigua.

-Recollir les carolines o carlines (baròmetres de pagès), que es pengen a les portes de les masades. Quan vol ploure es tanquen; quan s'obren marquen bon temps.

JARDINERIA

-Sembrar lupina.

-Netejar els parterres i eliminar les flors seues.

-Posar les plantes delicades a l'ombra.

-Regar cada dia.

-Arrencar males herbes.

-Tallar la gespa, almenys un cop a la setmana.

-Recollir els bulbs de tulipa i guardarlos en un lloc fresc i sec.

DITES POPULARS

*De prop o de lluny, Corpus al juny. - *Del juny enllà el dia es comença a escurçar
*El blat, primerenc o tardà, pel juny s'ha de segar.

COL.LABORACIÓ D'EN JOSEP GUIX, PROFESSOR D'I.F.P. AGRÀRIA DE LA GARROTXA, A OLOT.

Construccions **GUARDIOLA, S.L.**

Carretera d'Olot, s/n. - Telèfon i Fax 59 00 75

17850 B E S A L Ú (Girona)

CONTRAPORTADA

Potser és el moment de fer una mica de balanç de les festes d'Hivern, no de l'econòmic que ja surt en altres pàgines d'aquest número de la revista, encara que el fet de que hi hagi hagut un petit superàvit després de pagar totes les despeses i l'envelat, ja ens diu que les coses han anat força bé, sinó que volem fer un balanç de la participació, de l'ambient, etc...

El balanç sembla força positiu: s'ha fet servir l'envelat per multitud d'actes, amb molta participació en general, i molts d'aquests actes no s'haguéssin pogut fer sense l'existència de l'envelat i la confecció d'una programació. Moltes entitats han pogut aprofitar l'espai per organitzar actes pels seus socis i/o pel públic en general. També la col.laboració econòmica de les empreses i botigues del poble ha estat molt positiva. A més, els actes organitzats per la mateixa Comissió Organitzadora han funcionat en general. I alguna gent s'ha escorregut el cervell per muntar algun espectacle original i que surtís de la normalitat, cosa sempre positiva.

En el negatiu podem posar-hi poques coses: alguns problemes tècnics que ha costat solucionar, com a cas més greu el de la calefacció, algun acte que ha sortit malament, com per exemple el ball de Cap d'Any, encara que en aquest cas sembla que la idea era bona però mal plantejada, però el que ens ha de fer rumiar més, és la poca gent; matisem-ho: diuen, i sembla força cert, que molta gent col.laborava en un acte puntual, normalment en el de la seva entitat o en el que participava, o en un moment determinat, però no treballava directament en l'organització i en la feina de cada acte, i alguns dels organitzadors ens parlen que enyoraven les primeres festes on hi havia molta més gent engrescada en l'organització de les Festes a través del Consell Municipal de Cultura.

Això fa plantejar-nos sobre la continuïtat de les Festes, si ja és un programa de Festes consolidat per altres anys o si és una activitat que ha funcionat uns anys, però que es deixaria de fer o s'aparcaria, sense cap problema, indefinidament.

TALLAFERRO

Caixa de Girona

DIPUTACIÓ DE GIRONA